
Gabriela PANĂ DINDELEGAN (editor), Martin MAIDEN (editor consultant), *O gramatică a limbii române altfel*, Editura Univers Enciclopedic Gold, București, 2021, ISBN 978-606-704-938-1, 584 p.

În anul 2021, editura bucureșteană Univers Enciclopedic Gold publica cartea *O gramatică a limbii române altfel*, traducere fidelă a variantei englezești – *The Grammar of Romanian* – apărută la Oxford University Press, în 2013.

Având ca editor pe Gabriela Pană Dindelegan și pe Martin Maiden ca editor consultant, lucrarea este o gramatică descriptivă a românei contemporane standard, care își propune să examineze trăsăturile dedicate românei în ansamblul limbilor romanice.

Pe lângă descrierea propriu-zisă, originalitatea cărții constă în

introducerea unor informații istorice (notele I), comparative (notele C) și de uz/de variație lingvistică (notele U), toate aceste note (I, C, U) justificând natura „altfel” a gramaticii, atribut inclus în titlul românesc al cărții.

Din acest punct de vedere, volumul poate avea cel puțin două categorii de cititori: pe de o parte, cititorul preocupat numai de descrierea limbii române contemporane standard, care poate să parcurgă doar textul propriu-zis al gramaticii, iar pe de altă parte, cititorul preocupat de aspectele privind istoria fenomenelor, comparația cu alte limbi (limbi romanice, limbi balcanice), precum și de variația de uz din româna actuală.

Materialul supus analizei este organizat în 16 capitole.

Primul capitol – *Introducere* – cuprinde o prezentare succintă a istoriei limbii române (unde se vorbește limba română azi, epoca și teritoriul de formare, contactele lingvistice, periodizarea istoriei limbii române, variație diafazică, diastratică, diatopică, individualitatea limbii române etc.) și a trăsăturilor sale fonologice și ortografice.

Capitolul al II-lea este dedicat verbului: *clasificarea flexionară a verbelor, analiza categoriilor gramaticale de mod, de timp și de aspect, prezentarea claselor sintactice și semantice de verbe.*

Capitolul al III-lea vizează funcțiile sintactice din cadrul propoziției - *subiectul, complementele (direct, secundar, indirect și prepozițional), complementele predicative (numele predicativ și complementul predicativ al obiectului) - construcțiile care afectează structura propoziției (construcții pasive și impersonale, construcții reflexive, construcții reciproce, structura cu dativ posesiv, complementul posesiv) și predicatele complexe.*

Capitolul al IV-lea analizează formele verbale nonfinite și propozițiile nonfinite: *infinitivul, participiul, supinul și gerunziul.*

Următoarele cinci capitole sunt dedicate, în ordine, *substantivului și grupului nominal, pronomelui, adjectivului și grupului adjectival, adverbului și grupului adverbial, propoziției și grupului prepozițional.*

Capitol X vizează analiza structurii enunțului complex, analiza subordonării (*argumentele propoziționale, conjuncții și adjuncții propoziționale, propozițiile relative, predicția secundară și construcțiile comparative*), iar capitolul XI este dedicat coordonării (*tipologia coordonării, restricții asupra termenilor coordonați, structura sintagmei coordonate, interpretări ambigue, coordonarea și elipsa*). Acordul și probleme sale (*acordul în grupul nominal, acordul subiect – predicat, acordul cu termenii coordonați și acordul anaforic*) sunt abordate în capitolul al XII-lea; în capitolul al XIII-lea, analiza vizează enunțul și fenomenele discursive (*tipuri de enunțuri, vorbirea indirectă, negația, structura informațională, modalitatea și evidențialitatea, anafora, cazul vocativ și adresarea*). Morfologia derivațională cu toate aspectele sale (*sufixarea, prefixarea, derivarea parasintetică și derivarea regresivă*) este abordată în capitolul al XIV-lea.

Capitolul al XV-lea prezintă *alternanțele morfofonologice flexionare și derivaționale*, iar capitolul al XVI-lea este dedicat compunerii (*tipuri de compuse, tipare sintactice de compunere în limba română actuală și compusele savante*).

Elaborată de un colectiv de optsprezece cercetători de la Institutul de Lingvistică „Iorgu Iordan-Alexandru Rosetti” al Academiei Române și cadre didactice universitare, „cartea «se așază» la nivelul gramaticilor academice europene din ultimii ani” (*Prefață la ediția românească*).

Oana Cenac,
Universitatea „Dunărea de Jos” din Galați